10 oktober 2014

BEOORDELINGSKADER VERKOOP REAAL

1. Inleiding

1.1. Bij brief van 6 juni 2014 informeerde de minister van Financiën ("**Minister**") de Tweede Kamer over zijn voornemen om in de zomer van 2014 een verkoopproces te starten voor het verzekeringsgedeelte van SNS REAAL N.V. ("**SNS REAAL**"), ondergebracht in REAAL N.V. ("**REAAL**"). Daarmee volgde de Minister het advies op van de stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen ("**NLFI**"), welk advies dateert van mei 2014.

1.2. De Minister heeft NLFI gemachtigd om het verkoopproces van REAAL te starten en de in de voornoemde brief beschreven strategie tot verkoop van de aandelen van REAAL namens de Staat uit te voeren en alle daarmee samenhangende werkzaamheden te verrichten zoals bedoeld in de Wet stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen ("**Wet NLFI**").[1]

1.3. Dit beoordelingskader bevat in de eerste plaats de randvoorwaarden die de Minister stelt aan de uitvoering van dit verkoopproces door NLFI en SNS REAAL. Deze randvoorwaarden volgen uit de eisen die de Europese Commissie aan het verkoopproces heeft gesteld en de toezegging van de Nederlandse autoriteiten en SNS Reaal om een open, transparante en niet-discriminatoire procedure te zullen volgen.

1.4. In de tweede plaats bevat dit beoordelingskader de beoordelingscriteria op basis waarvan de Minister de geselecteerde bieding(en) die door NLFI ter goedkeuring en ter verkrijging van de machtiging voor de verkoop van de aandelen van REAAL[2] aan hem wordt (worden) voorgelegd, zal beoordelen. Deze beoordelingscriteria vormen een nadere uitwerking van de criteria die zijn genoemd in de brief van de Minister, het achterliggende advies van NLFI en (de memorie van toelichting van) de Wet NLFI.

1.5. Dit beoordelingskader is afgestemd met de Monitoring Trustee die is aangewezen om toe te zien op de hiervoor genoemde eisen van de Europese Commissie aan het verkoopproces. Op initiatief van de Monitoring Trustee zijn de relevante onderdelen van dit beoordelingskader besproken met de ambtelijke diensten van de Europese Commissie (het Directoraat-Generaal voor Mededinging), die hebben aangegeven daartegen geen bezwaar te hebben.

2. Randvoorwaarden aan het verkoopproces

2.1. Het verkoopproces dient aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

a. Ter voorkoming van staatssteun zal de verkoop plaatsvinden door middel van een open, transparante en niet-discriminatoire biedprocedure waaraan een ieder kan deelnemen en waarbij:

(i) geen voorwaarden worden gesteld die in vergelijkbare transacties tussen private partijen ongebruikelijk zijn en die tot een lagere verkoopprijs kunnen leiden;

[1] Artikel 3, tweede lid, onderdeel b, sub 2° van de Wet NLFI.

[2] Artikel 3, derde lid, van de Wet NLFI.

(ii) de aandelen worden verkocht aan de bieder die de economisch meest gunstige bieding heeft gedaan; en

(iii) de bieders voldoende tijd en informatie krijgen om de waarde van de te kopen activa naar behoren te kunnen bepalen.

b. Als verkoopproces is gekozen voor een *controlled auction*. Ook aan geïnteresseerde partijen die niet uitdrukkelijk zijn uitgenodigd, moet de mogelijkheid worden geboden om te worden toegelaten tot het verkoopproces.[3] In dit verband is publieke bekendheid gegeven aan de biedingsprocedure voor zover die met het oog op de bedoelde vereisten van openheid en transparantie noodzakelijk is.

3. Beoordelingscriteria biedingen

3.1. De economisch meest gunstige bieding wordt geselecteerd op basis van (a) de hoogte van het financiële bod[4], dat onderdeel vormt van de bieding, en (b) de kwaliteit van de bieding.

3.2. De Minister zal de kwaliteit van de geselecteerde bieding(en) die door NLFI ter goedkeuring en ter verkrijging van de machtiging voor de verkoop van de aandelen van REAAL aan hem wordt (worden) voorgelegd, beoordelen aan de hand van de volgende criteria:

a. De mate waarin het financiële bod als onderdeel van de bieding wordt gedaan in contanten.[5]

b. De mate waarin het financiële bod als onderdeel van de bieding wordt gedaan in Euro's.

c. De mate waarin de bieding een *earnout* of andere voorwaardelijke bepalingen ten aanzien van de hoogte van het financiële bod bevat.

d. De mate waarin de bieding bindend is.[6]

e. De mate waarin de bieding uitgaat van dan wel voorwaarden bevat met betrekking tot de verlening van garanties door de verkoper anders dan met betrekking tot bevoegdheid en eigendom.

f. De mate waarin de bieding voorbehouden bevat (behoudens ter zake de toepasselijke verklaring van geen bezwaar van DNB en andere regulatoire vergunningen (zie 3.2(h))en mededingingsrechtelijke toestemming(en) (zie3.2(i)).

g. De mate van zekerheid waarmee de bieder het bod daadwerkelijk kan financieren, waarbij onder meer in aanmerking zal worden genomen de wijze van financieren uit ei-

[3] Zie o.a. 'Werkdocument van de diensten van de Commissie: Handreiking inzake met staatssteunregels overeenstemmende financiering, herstructurering en privatisering van staatsbedrijven', 10/02/2012. Zie ook: 'Advies verkoop REAAL en ASR', NLFI, mei 2014, p. 22.

[4] Brief Minister aan de Tweede Kamer d.d. 6 juni 2014, p. 8.

[5] 'Advies verkoop REAAL en ASR', NLFI, mei 2014, p. 19.

[6] 'Advies verkoop REAAL en ASR', NLFI, mei 2014, p. 21.

gen en/of vreemd vermogen; waarbij dat laatste dient te blijken uit bindende toezeggingen van vreemd vermogen verstrekkers ten tijde van het indienen van de bieding.

h. De mate van zekerheid dat de voorgenomen transactie, en de bieder en haar vertegenwoordigers, de toepasselijke verklaring van geen bezwaar van DNB en andere regulatoire vergunningen zullen kunnen verkrijgen binnen de periode die daar voor staat (op basis van de afdeling 1.6.1A van de Wet op het financieel toezicht) na ondertekening van het koopcontract.

i. De mate van zekerheid dat de bieder mededingingsrechtelijke toestemming(en) zal kunnen verkrijgen binnen een periode van maximaal 6 maanden na ondertekening van het koopcontract.

j. De mate van zekerheid dat de bieder en de voorgenomen transactie de instemming zal krijgen van het bestuur en de raad van commissarissen van SNS REAAL, met inachtneming van het doorlopen van het vereiste medezeggenschapstraject. Hierbij worden onder meer in aanmerking genomen de belangen van REAAL en de met haar verbonden ondernemingen en de continuïteit daarvan alsook de belangen van de betrokken werknemers.

k. De mate van zekerheid dat de goedkeuringsprocedures met betrekking tot de algemene vergadering van aandeelhouders en consultatieprocedures met betrekking tot de ondernemingsraad zijdens de bieder volledig en met goed gevolg zullen worden doorlopen (in het geval dat de bieder deze consultatieprocedures niet redelijkerwijs voor de ondertekening van het koopcontract kan doorlopen).

l. De afwezigheid van andere op grond van het *Market Economy Operator Principle* relevante juridische en reputationele risico's, , mede in acht nemende de door de bieder voorgestelde transactiestructuur en aanpak ter zake het dossier beleggingsverzekeringen.

3.3. NLFI zal zich bij het voorleggen van de geselecteerde bieding(en) aan de Minister, rekenschap geven van deze criteria.

3.4. De Minister kan de door NLFI geselecteerde economisch meest gunstige bieding op REAAL, die ter goedkeuring en ter verlening van de machtiging voor de verkoop van de aandelen aan hem wordt voorgelegd, afwijzen indien dit een bieding door een andere onderneming uit de portefeuille van de Staat betreft. Een dergelijke beslissing, mocht daarvan sprake van zijn, zal uitsluitend worden genomen vanuit het perspectief van een marktpartij verkerend in vergelijkbare omstandigheden (in overeenstemming met het *Market Economy Operator Principle*) en zal worden onderbouwd met een rapport van een gerenommeerd onafhankelijk economisch adviesbureau.